

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/108/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5412203281
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5412203281.3

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľky: I. Z., nar. X.X.XXXX, bytom F. č. XXXX, prechodne bytom A. J., N. č. XXXX/X, zastúpený advokátom JUDr. Martinom Machajom, so sídlom A. J., W. č. XX, proti odporcovi: Generali Poist'ovňa, a.s., so sídlom Bratislava, Lamačská cesta č. 3/A, IČO: 35 709 332, zastúpený advokátkou JUDr. Gabrielou Reichovou, so sídlom K., C. R.. X, o poskytnutie poistného plnenia v sume 1.580,54 Eur s príslušenstvom, v konaní o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 4C/118/2012-191 zo dňa 2. decembra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 4C/118/2012-191 zo dňa 02. decembra 2014 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala voči odporcovi zaplata sumy 1 580,54 Eur s príslušenstvom, ako nevyplateného poistného plnenia, ktoré malo vzniknúť v nadväznosti na dopravnú nehodu, ku ktorej došlo dňa 17.11.2011 na poistenom motorovom vozidle značky KIA Cee'd ečv.: CA798BR, vin: U5YHC511AAL190855. Navrhovateľku ako neúspešnú účastníčku zaviazal k povinnosti nahradiť odporcovi trovy konania spočívajúce v zaplatenom súdnom poplatku 94,50 Eur a trovách právneho zastúpenia v sume 863,23 Eur.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že z vykonaného dokazovania predovšetkým z oboznámených listinných dôkazov (Správy okresného riaditeľstva PZ, Okresný dopravný inšpektorát Čadca č. ORPZ-CA-ODI2-890/12014 zo dňa 06.11.2014 osvedčenie o evidencii vozidla, korešpondencie účastníkov, vyjadrenia ČSOB Leasing zo dňa 23.10.2014, zo zmluvy o stavebnom úvere zo dňa 04.06.2010, ako aj ďalších) mal preukázané, že navrhovateľka nikdy nebola vlastníčkou vyššie uvedeného motorového vozidla. Záver o jej vlastníctve k motorovému vozidlu nebolo možné vyvodiť ani z poistnej zmluvy pre havarijné poistenie motorových vozidiel zo dňa 04.06.2010 (č. l. 124 spisu), kde ako poistník/poistený je označená navrhovateľka a ako poist'ovateľ odporca. Navrhovateľka bola v danom prípade iba platiteľom poistného v prospech vlastníka a predmetu poistenia a to spoločnosti ČSOB Leasing a. s. Poistenie bolo dojednané prostredníctvom spoločnosti ČSOB Leasing a. s. a v zmysle všeobecných poistných podmienok pre poistenie motorových vozidiel bolo poistenie vinkulované v prospech uvedenej akciovej spoločnosti, čo znamená obmedzenie práva na poistné plnenie v prospech leasingovej spoločnosti. Za daného stavu, potom navrhovateľka akékoľvek nároky z poistnej zmluvy mohla uplatňovať len so súhlasom ČSOB Leasing a. s., pričom z vyjadrenia tejto spoločnosti a ani iných skutočností a tvrdení navrhovateľky nemal okresný súd preukázané, že bol až do prevodu vlastníctva k predmetnému vozidlu na Ing. K. J., Česká republika, daný súhlas navrhovateľke na uplatňovanie nárokov z poistnej udalosti zo dňa 17.11.2011 (č. l. 173 spisu). Keďže ani poistná zmluva ani súvisiace všeobecné poistné podmienky neobsahujú možnosť poskytnúť poistné plnenie inej osobe, ako poistenému, teda ani poistníkovi, dospel prvostupňový súd k záveru, že navrhovateľka v danom prípade nemá aktívnu legitímáciu na podanie návrhu a preto tento v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.), keď navrhovateľku ako neúspešnú účastníčku

zaviazal k náhrade všetkých účelne vynaložených trov, ktoré vznikli odporcovi v súvislosti s bránením práva.

Proti vyššie uvedenému rozsudku podala navrhovateľka odvolanie, na základe ktorého odvolací súd žiadala, aby napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil a jej návrhu v celom rozsahu vyhovel. Prvostupňovému súdu vytykala neúplne zistený skutkový stav veci, pretože neboli vykonané všetky navrhnuté dôkazy, nesprávne skutkové zistenia ako aj právne posúdenie veci. V prvom rade odvolateľka namietla, že prvostupňový súd si vo svojom ďalšom rozsudku opakovane riešil už vyriešenú otázku aktívnej legitímácie navrhovateľky, a to odlišne ako v predchádzajúcom rozhodnutí. Za ďalšie, súd svojim postupom konal v rozpore so zásadou zákonného sudcu, keďže v spisovom materiáli sa nenachádza informácia, z akého dôvodu bol opakovane zmenený zákonný sudca, ktorý už otázku aktívnej legitímácie vyriešil. A o týchto dôvodoch nebola navrhovateľka nikdy informovaná. V ďalších podrobnostiach navrhovateľka zopakovala, že žiada od odporcu finančné plnenie za škodu, ktorá jej bola spôsobená. Poukázala na znenie samotnej poisťnej zmluvy, ako aj na konanie odporcu, z ktorého sa dá vyvodiť, že právo na plnenie navrhovateľke priznal sám s obmedzením po dobu trvania zmluvy. Za ďalšie, odvolateľka poukázala na článok X. Všeobecných zmluvných podmienok pre dopravnú techniku k zmluve o spotrebiteľskom úvere, v zmysle ktorého zmluva končí dňom úplného uspokojenia všetkých pohľadávok veriteľa voči dlžníkovi zo zmluvy a zo zabezpečenia realizovaných podľa článku XI. VZP (článok X. bod 1, písm. a) VZP), k čomu došlo, a čo potvrdila aj obchodná spoločnosť ČSOB Leasing a. s. vo svojej odpovedi zo dňa 23.10.2014. V zmysle článku III. Zmluvy o spotrebiteľskom úvere bol tiež zabezpečený zmluvou o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva, pričom z ustanovenia § 553 ods. 3 Občianskeho zákonníka, platného v čase uzatvárania zmluvy, ako aj v čase predčasného splatenia dlhu zo strany navrhovateľky platilo a platí, že uspokojením zabezpečenej pohľadávky prechádza právo späť na toho, kto ho previedol a je irelevantné, kto vykonáva alebo kedy evidenčné úkony v evidencii vozidiel, ktoré majú len deklaratórny charakter a zákon s ním žiadnom prípade nespája nadobudnutie vlastníckeho práva k predmetnému vozidlu. Ak by odporca postupoval tak, ako postupovať mal a ustálil by všeobecnú hodnotu vozidla v zmysle zákona, tak ako to urobil znalec v predloženej znaleckej posudku, potom by obchodná spoločnosť ČSOB Leasing a. s. vyplatila navrhovateľke vyššiu sumu ako bola vyplatená. To však neznamená, že spoločnosť ČSOB Leasing a. s. je aktívne legitimovaná na podanie návrhu a navrhovateľka nie. Samotný odporca, ktorý všeobecné poisťné podmienky vypracoval, priznáva právo na plnenie v prípade vinkulácie v prospech poisteného, ktorým navrhovateľka je. V závere podaného odvolania navrhovateľka nesúhlasila aj s výrokom o trovách konania, pretože podľa jej názoru, trovy právneho zastúpenia boli neúčelne vynaložené, keďže obchodná spoločnosť Generali Poist'ovňa a. s. má svoju pobočku aj v Dolnom Kubíne a zároveň má aj právne oddelenie, resp. svojich zamestnancov, ktorí sú spôsobilí na jej zastupovanie. Tiež je významnou skutočnosťou, že odporca poisťné plnenie neposkytol a ani nezmenil argumentáciou proti stavu, keď poisťnú udalosť vybavoval bez zastúpenia advokátom.

Odporca v podanom vyjadrení odvolací súd žiadal, aby napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil, stotožňujúc sa s jeho dôvodmi. Súčasne si uplatnil trovy odvolacieho konania. Zdôraznil, že zo zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva to, že by v ďalšom konaní nebolo možné zo strany okresného súdu posúdiť inak otázku aktívnej legitímácie, ako už posúdená bola. Tiež nie je možné súhlasiť s tvrdeniami navrhovateľky o svojoľnej aplikácii ustanovení Občianskeho zákonníka o poisťných zmluvách. Pre posúdenie práv a povinností z záväzkového vzťahu uzavretého medzi účastníkmi konania je rozhodujúci obsah poisťnej zmluvy, všeobecných poisťných podmienok a právnej úpravy poisťných zmlúv obsiahnutej v zákone. Tejto úprave podlieha aj posúdenie otázky existencie subjektívneho práva (práva na poisťné plnenie), ktorého sa navrhovateľka podaným návrhom domáha. Pre posúdenie danosti nároku tak nie je rozhodujúca úprava právnych vzťahov navrhovateľky s treťou osobou, leasingovou spoločnosťou o spôsobe zúčtovania prijatých plnení a ich následného finančného vypořádania, ako na tieto súvislosti poukazuje odvolateľka. Navrhovateľka nebola vlastníčkou poškodeného motorového vozidla v čase vzniku škodovej udalosti, a táto skutočnosť nebola ani medzi účastníkmi spornou. Podľa § 797 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na plnenie má, pokiaľ nie je v tomto zákone alebo v poisťných podmienkach uvedené inak ten, na ktorého majetok, život alebo zdravie, alebo na ktorého zodpovednosť za škody sa poistenie vzťahuje (poistený). V zmysle § 815 Občianskeho zákonníka, poistenie sa môže vzťahovať na majetok iného než toho, kto poisťnú zmluvu s poisťiteľom uzavrel. Poisťné podmienky určujú, kedy v tomto prípade nevzniká právo na plnenie z poisťnej udalosti poistenému, ale inej osobe. V danom prípade, všeobecné poisťné podmienky neoznačujú na plnenie žiadne iné osoby než poisteného, pričom definícia pojmu poistený je uvedená v

článku XXXIV. bod 2 a je ním osoba, na ktorej majetok, zdraví alebo život sa poistenie vzťahuje. Žiadne ďalšie rozširovanie okruhu subjektu oprávnených na poistné plnenie nad zmluvne dohodnutý rámec tak, nie je prípustné. Vo vzťahu k námietke neúčelnosti vynaložený trov odporca uviedol, že právo na zastúpenie advokátom mu vyplýva z článku 47 ods. 2 Ústavy SR. Taktiež poukázal na nález Ústavného súdu SR ÚS 84/2014-31 v zmysle ktorého, za účelne vynaložené trovy konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. možno považovať iba také, ktoré museli byť procesnou stranou nevyhnutne vynaložené na to, aby mohla riadne obhajovať svoje porušené alebo ohrozené subjektívne právo na príslušnom súde. Trovy konania vzniknuté v súvislosti so zastúpením účastníka advokátom je potrebné zásadne považovať za vynaložené účelne, na riadne uplatňovanie alebo resp. bránenie práva na súde.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. toto rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a dospel k záveru, že postup okresného súdu nebol správny.

V posudzovanej veci rozhodol okresný súd skorším rozsudkom č. k. 4C/118/2012-137 zo dňa 27.5.2014, ktorým žalobu zamietol s odôvodnením, že výpočet výšky škody v súvislosti so škodovou udalosťou na motorovom vozidle realizovaný odporcom bol správny. Uvedené rozhodnutie zrušil odvolací súd uznesením zo dňa 25.8.2014 č. k. 6Co/536/2014-163, ktorý nepovažoval závery prvostupňového súdu za správne a uložil mu povinnosť vypočítať znalca, ktorý vypracoval posudok predložený navrhovateľkou, prípadne následne ustanoviť na riešenie sporných otázok ďalšieho znalca. Okresný súd následne rozhodol napadnutým rozsudkom, kde konštatoval nedostatok aktívnej vecnej legitímácie navrhovateľky, ktorá si priamo nemohla uplatniť nárok proti odporcovi; toto právo totiž prislúchalo majiteľovi motorového vozidla - spoločnosti ČSOB Leasing, a.s.

V konaní nebolo sporné, že navrhovateľka uzavrela so spoločnosťou ČSOB Leasing, a.s. zmluvu o spotrebnom úvere zo dňa 4.6.2010, ktorej predmetom financovania bolo motorové vozidlo KIA cee'd 1,4 CVVT EX, VIN: U5YHC511AAL190855, rok výroby 2010. Závazok zo zmluvy bol zabezpečený zabezpečovacím prevodom práva. V rovnaký deň uzavrela navrhovateľka aj poistnú zmluvu s odporcom, predmetom ktorej bolo poistenie uvedeného motorového vozidla. Podľa uvedenej poistnej zmluvy „poistník súhlasí s vinkulovaním poistného plnenia po dobu trvania zmluvy v prospech ČSOB Leasing, a.s. a žiada poisťovateľa, aby tak učinil“. Podľa článku XIII Všeobecných poistných podmienok pre havarijné poistenie motorových vozidiel VPP HAV 08 vinkulácia poistného plnenia na účely týchto VPP HAV 08 znamená, že poistné plnenie z poistnej zmluvy poisťovateľ vyplatí tretej osobe, v prospech ktorej bolo poistné plnenie na základe žiadosti poisteného vinkulované, ak táto osoba neurčí inak. Vinkulácia poistného plnenia nezakladá právo osoby, v prospech ktorej bolo poistné plnenie vinkulované, na poistné plnenie.

Ustanovenie § 815 ods. 1 Občianskeho zákonníka pripúšťa, aby ten, kto uzavrel poistnú zmluvu, dal poistiť nielen svoj majetok, ale aj majetok iného. Poistenie majetku iného nemá vždy povahu poistenia v prospech tretej osoby (794 Občianskeho zákonníka), pretože poistník môže dať poistiť aj majetok iného, ktorý je v jeho užívaní. Typickým prípadom je poistenie majetku, ktorý má niekto v užívaní na základe tzv. leasingu (napr. automobil). Ak nastane poistná udalosť, plnenie dostane užívateľ tohto majetku, ktorý uzavrel poistnú zmluvu vo svoj prospech, teda je aj poisteným. Poistenie majetku iného možno, prirodzene, dohodnúť aj ako zmluvu v prospech vlastníka tohto majetku, t.j. v prospech tretej osoby (§ 794 Občianskeho zákonníka). Táto možnosť vyplýva z druhej vety odseku 1, podľa ktorej poistné podmienky určia, kedy v tomto prípade nevzniká právo na plnenie z poistnej udalosti poistenému, ale tretej osobe. Podľa obsahu poistnej zmluvy treba určiť, či účastníci zmluvy mali na mysli poistenie cudzieho majetku v prospech užívateľa tohto majetku, alebo v prospech vlastníka majetku, teda v prospech tretieho.

Zmluvná voľnosť je právny princíp umožňujúci zmluvným stranám upraviť si vzájomné pomery tak, aby to čo najlepšie vyhovovalo ich potrebám a záujmom. Preto i sústava objektívneho záväzkového práva ponecháva účastníkom zmluvných vzťahov pomerne veľkú voľnosť pri zmluvnej úprave vzájomných práv a povinností. Zodpovedá to ústavnému princípu autonómie konania subjektov práva (čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky), ktorý vytvára priestor pre čo najširšie uplatnenie sebarealizácie jednotlivca pri

uspokojovaní jeho právom chránených potrieb a záujmov v demokratickej spoločnosti. Právo v tejto sfére plní iba korekčnú a preventívnu funkciu voči takej zmluvnej úprave vo vzájomných vzťahoch súkromno-právnych subjektov, ktorá by s ohľadom na všeobecne akceptované morálne, mravné i etické hodnoty spoločnosti nespravodlivo zvýhodnila, resp. znevýhodnila niektorého z kontrahentov.

V zmysle uvedených zásad bolo povinnosťou súdu vychádzať pri posudzovaní obsahu zmluvného vzťahu účastníkov konania nielen z obsahu právnej úpravy, ale aj jednotlivých ustanovení zmluvy a všeobecných obchodných podmienok, ktoré dotvárali a špecifikovali jednotlivé práva a povinnosti kontrahentov. V danej veci sa poistenie vzťahovalo na majetok iného, ako toho, kto zmluvu uzatváral (zmluvu uzavrela navrhovateľka, avšak vozidlo bolo na základe zabezpečovacieho prevodu práva vo vlastníctve spoločnosti ČSOB Leasing, a.s.); zmluva a tiež poistné podmienky obsahovali ustanovenia o vinkulácii poistného v prospech ČSOB Leasing, a.s. Zmluvné dojednania teda implicitne určovali ako primárne oprávnenú osobu z poistenia navrhovateľku, pričom spoločnosť ČSOB Leasing, a.s. mala byť len subjektom, ktorému sa v súlade s dojednanou vinkuláciou plnilo poistné plnenie, a to z dôvodu existencie záväzkov z lízingovej zmluvy. Pokiaľ by nemal dlžník voči veriteľovi žiadne splatné záväzky alebo po tom, čo ich bezo zvyšku uhradil, bol veriteľ (ČSOB Leasing, a.s.) povinný dať poisťovateľovi súhlas na výplatu poistného plnenia priamo dlžníkovi alebo opravovni. V prípade trvalého vyradenia predmetu financovania z prevádzky bol veriteľ oprávnený ponechať si z poistného plnenia i čiastku zodpovedajúcu pohľadávkam voči dlžníkovi, ktoré vzniknú veriteľovi v dôsledku predčasnej splatnosti spotrebného úveru (viď Všeobecné zmluvné podmienky pre dopravnú techniku k Zmluve o spotrebnom úvere č. UZF10/22325).

Na základe uvedeného mal potom krajský súd za to, že závery súdu prvého stupňa nemali oporu vo vykonanom dokazovaní a vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci. V zmysle dohodnutej vinkulácie poistného plnenia bola spoločnosť ČSOB Leasing, a.s. síce oprávneným subjektom na prijatie plnenia od poisťovne (odporcu) v prípade poistnej udalosti, avšak samotná vinkulácia nezakladala právo na takéto plnenie, ktoré by bolo možné priznať v súdnom konaní. Aktívne vecne legitimovanou na podanie žaloby bola potom navrhovateľka; opačné posúdenie tejto otázky okresný súdom bolo dôvodom pre zrušenie prvostupňového rozsudku a vrátenie veci na ďalšie konanie. V novom rozhodnutí prvostupňový súd taktiež nanovo rozhodne aj o náhrade trov konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 za, 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.